

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 ft — kr
Fél évre 3 ft — kr
Negyedévre 1 ft 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitltár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

és
kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyr-
nyomda és Papíráru-
gyár Részvénytársaság
Főút 38. szám alatt,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Feltámadás.

Ma ünnepli a keresztyén világ a leg-
szébb ünnepét, a Megváltó dicsőséges
feltámadásának emlékezetét.

A vallásos áhitat, a tavasz mosolygó
kellemétől megifjodva, a győzelmes nap-
sugártól felmelegülve, a lelkesült öröm
hangján éneklé az „Alleluját”.

S valóban, nincs a feltámadásnál szebb
gondolat a keresztyénség eszmekörében.
A költő a lelkesedés legmagasabb fo-
kán, a próféta az elragadtatás víziói
között és az önkívület mámorában sem
tudna még egy ilyen gondolatot terem-
teni.

Csak az volt erre képes, aki már éle-
tében át tudott szellemülni, csak az, aki
a halál fölött való győzedelmet nemcsak
elgondolta, hanem ki is vívta. Csak az
volt erre képes, aki meg tudott halni
nem egy családért, melyhez szíve vére
fűzte; nem egy népért és hazájáért, a
melynek szabadsága és jóléte más ne-
mes lelkekben is felemelte a fajnak és
otthonnak szeretetét s a függetlenség
büszke önértetét egész a martiromságig:
hanem meg tudott halni különbség nél-
kül minden embernek, jó barátoknak és

ellenségnek, ismerősnek és ismeretlen-
nek vétkei bocsánataért, örök üdvössé-
géért.

Az emberi természet a feltámadás
gondolatával emelkedik a legmagasabbra:
a fenségig, az istenségig.

A halhatatlanság gondolata nem a
keresztyénséggel született, hanem az
emberi szellem folyton emelkedő érté-
kének és érdemeinek szemléletéből tá-
madt, már öt századdal a keresztyén-
ség előtt, azokban, akik a csodálatos
alkotásokban, főképp a művészetben és
bölcsleletben megnyilatkozó szellemről
nem tudták elhinni, hogy létele csak a
jelen földi életre van korlátozva.

De isteni tekintéllyel ennek a bizony-
talan hitnek gyöngeségét a Megváltó
erősítette meg. Nemcsak szavaival, ha-
nem példájával. Aki az emberiségért él;
aki a test minden gyöngeségét és ön-
zését el tudja fojtani a nemes lélek ere-
jével és önzetlenségével; aki a köznek
javáért időt, erőt és életet tud áldozni:
annak érdemei legyőzik a halált s örök
életet szereznek. „Non omnis moriar.”
„Nem fogok meghalni egészen”, mondja
a költő fölmagasztosult önértetében.

A halálból, melynek Jézus alávetette
magát az egész emberiség javáért, lett
az örök halhatatlanságra való feltá-
madás.

Ez a halál s ez a feltámadás bizto-
sította a keresztyénség győzedelmét s
vele a legnevezetesebb fordulópontját
tűzte le a világtörténelemnek.

Előttünk pedig örök példaképen áll.
Lenyűgözhetik, elrejtethetik, talán egy
időre meg is fojthatják; de minden kö-
telékből, minden burkolatból, még a
föld alól is annál nagyobb erővel, annál
nagyobb dicsőséggel tör elé az Ige, az
Eszme.

Husvét.

Budapest, április 17.

Egyik husvétvasárnapról számítjuk Magyar-
ország történetének legújabb korát: a fel-
támadást az elnyomatásból és csüggedésből,
Magyarország fennmaradásáért való aggo-
dalomból, a szabadság és állami önállóság
után való vágyakozás állapotából. Hires hus-
véti cikkelyében vezette be az a legbőleesebb
államférfi, kit a Gondviselés a magyar nem-
zetnek ajándékozott, a leigazott Magyarország
feltámadását, és azóta politikai szokás és
kegyeletes gyakorlat lett a husvétünnepet
a nagy bölcs szelleméhez méltó

TÁRCSA.

Ilonka.

Bolyongok az utcán
Hideg, ködös este.
Köröttem a tájat
Már a der megeste.
Minden olyan esőndes,
Minden olyan bágyadt.
Hideg szél tör a
Korhadó faágat.

Csak egyedül járok,
Csak magam bolyongok,
S a szívembe törnek
Ujlag a gondok.
Rád gondolok, edes,
A te két szemedre,
Csókos ajakadra,
Puha kis kezedre.

Itt vagy közelemben,
A lelkemmel látlak,
S hogy ne legyen álom,
Ujra vissza vágylak.
Visszasír a lelkem,
Mig a szívem reszket,
Nem bírja szegény el
A nehéz keresztet.

Bolyongok az utcán
Hideg, ködös éjjel,

Álmodozó arcczal,
Égő szenvedéllyel.
Csönd van körülöttem,
Minden olyan bágyadt,
Velem együtt busul
Minden te utánad.

Sz. Szigethy Vilmos.

Feltámadás.

Irta: Molnár Gyula.

A nap verőfényes sugarai előzőlötték a
templom előtti teret. Divatos tavaszi ru-
hába öltözött közönség hullámozott fel és
alá, eléük diskurzusba elegyedve, türelmet-
lenül várva az ünnepies körmenet megin-
dulását. A katonatisztek csoportokba verődve
beszélgettek, fényes, aransujtásos attillájuk-
on és paszomántos csakójukon vakító fény-
nyel csillantak meg a reáeső napsugarak.

Illatos tavasz keltett hangulatot a légben.
Fess asszonyok lejtettek végig rythmikus
mozdulatokkal a sorfalat képező férfiak előtt,
elegáns toalett-jeiket mutogatva a tavaszi
szezón beálltával. Fialat leányok tekintettek
kiváncsian szanaszét; ábrándos szemük ku-
tatva kereste azt az ideált, aki szíve suga-
latát követve, jött el a feltámadás ünne-
pére.

A harangok pedig zúgtak, mintegy örülve
annak, hogy szívet lecsillapító hangjukat a
hívók teljes megnyugtatóására újra hallat-

hatják. Fenn a templom fényesen kivilági-
tott hajójában a közönség egymás oldalán
szorongva kiváncsian figyelte a papok cze-
remóniáját. Zúgott az orgona, az öblös torku
kántor ihlettel énekelte a „Feltámadott
Krisztus e napon, Halleluja! . . .” című
örökszép vallásos dalt, a nép pedig áhitat-
tal énekelte a kíséretet.

És nemsokára a szentséget kezébe vette
a szép, fehérhaju tisztas apát-plébános és a
menet kiindult a templomból. A disz-századot
képező katonák felváltva adták a sortűzet.

A csegettű szőlőt; az apát-plébános
fölemelte a mennyezetes baldachin alatt a
szentséget és a közönség letérdelve vette
az áldást.

Ott a szép Káldory Iza is egyedül, kisé-
ret nélkül, ünnepélyes arcczal, szinte át-
szellemült tekintettel. Szébb volt, mint va-
laha, karcsu testét izléses ruha fűdte, mely
oly előnyösen tüntette ki formás idomait.
Arcza egészen komoly volt, csábos ajkain
nem villant meg a bővülő mosoly, mely
annyira el tudta forgatni a férfiak fejét.
Mikor letérdelt, szinte önfelédten verte pi-
czi kezével a mellét: Mea culpa! Mintha
bizony vétke lehetett volna egy szép asz-
szonyoknak az, hogy válik az urától.

Mialatt a harangok zúgtak, a szép asz-
szony egy különös érzés hatása alatt futotta
át élete java részét. Most huszonkét éves

módon megülni, emlékének áldozni és a vallási gyakorlatok mellett politikai magunkba szállást is tartani, a nemzet múltja s jövője felett elmélkedni és a jelen helyzetet pártatlan méltatás alá vonni.

Ezen elmélkedések közben feltűnik egy különös, kiválóan magyaros jelenség folytonossága, amely vörös fonálként húzódik végig hazánk ezeréves történelmében. Az elnyomatásban, a szerencsétlenségben, nyomorban és nemzeti gyászban, mint a jó testvérek, mindig egyetértettek, összetartottak a magyarok. Az elvesztett szabadságért való fájdalom megszüntetett minden társadalmi különbséget. A láncz, melyet a paraszt hordott, épp oly szívzaggatóan esőrpölt, mint a grófi rab bilincse, a kinek szintén seprnie kellett az utcát. És miként közös volt a fájdalom, közegek voltak a könnyek is, melyeket a hazáért sirtunk.

És ha szabad lett a dolgok fejlődése; ha szép husvét köszöntött be a hazára; ha a hazaszeretet működésének, a hazafiak áldozatainak sikerült az eltűnt szerencsét, az imádott szabadságot visszahódítani, Magyarországot az előrehaladó, szabadelvű és kulturális fejlődés útjára vinni, a magyar hazát gazdaggá, hatalmassá és tiszteltté tenni: akkor megint jogaiba lépett az egyenetlenség régi bűne, testvér nem bizott a testvériben, az egyik magyar üldözte, gyűlölte és átkozta a másikat, és ez számtalanszor ismétlődött államiségünk ezer esztendeje alatt. Nem lenne az Magyarország hű történelme, ha Deák Ferencz husvéti cikkelye után másképp történt volna.

A helyzetet, melyben Magyarország van, alaposabban kell méltatnunk, összehasonlításokat kell tennünk a múlt és jelen közt. Egy mély hódolattal tisztelt és szeretett király jogára alatt fejlesztí szabad intézményeit Magyarország, és állami függetlenségében biztos alapon nyugvó, esküvel meg erősített alkotmányunk örvend, amelyért a kontinens minden népe irigyléssel bennünket. Az európai államok szövetségében komolyan számlonak ennek az ezeresztendő országunk

a politikájával és rokonszenvével, mert már ismételtelen döntőleg beavatkozott Európa történelmi eseményeibe. És belső fejlődését illetőleg egy szokatlan irigyléssel, imponáló állammá lett Magyarország az európai konczertben, és az intézkedés szívósságában, erélyében s önállóságában már sok bámulatosat végzett s még végezni hivatott.

A barátságos, de politikai tekintetben erősen széthasadozott, mert nemzetiségek szerint szétarabolt Ausztriával szövetségben Magyarország az egész monarchia súlypontját biztosította magának és oly tulsulyt vitt ki, aminővel azelőtt soha sem bírt.

És ha politikai és gazdasági dolgokban néha nehézségek voltak is, az ország ügyeinek kitünő vezetése folytán csakhamar legyőzték azokat. A magyar állam szabad fejlődésének és erősítésének egyetlen egy feltétele sem hiányzik, csak a saját honfiktársak testvéri bizalma egymáshoz. Mi sem hiányzik, csak az, hogy az egyazon hazafiak, ha kell, mint ellenfelek, de semmi körülmények közt sem mint ellenségek álljanak szemben egymással. Mint ellenfelek, kiknek hazaszeretében, tiszta patriotizmusában semmi körülmények közt sem lenne szabad kétkedni.

E haza minden igaz fiának első sorban és minden körülmények közt a haza sorsát kell szemé előtt tartania — mondja husvéti cikkelye végén a „P. Corr.” Deák Ferencz emlékének kell bennünket teljesen és egészen eltölteni. Az ország jóléte legyen a legfontosabb törvényünk, a haza szeretetében kell mindnyájunknak egyetértésünk. Csak a módnak, melyen hazaszeretetünket érvényre juttatjuk, szabad különbözőnek lenni. A legnagyobb szolgálatot akkor tesszük a hazának, ha Deák Ferencz szándékához hiven a hazát mindenekfelett, még a saját politikai becsüvgyünkönál is magasabbra becsülvjük. „A haza minden előtt”, ez legyen jelgénk, ez lebegjen folyton szemünk előtt s ezt vessük be mélyen szívünkbe, akkor nagy és hatalmas marad ez az ország és fennáll a világ végéig.

volt és oly körülmények középette, melyek egyre foglalkoztatják a város pletykához szokott közönséget. Tizennyolcz éves volt és mint egész tapasztalatlan leányka ment férjhez Oláh Péterhez, ki a hitel-bank közszeretében álló könyvelője volt. Mindössze tizenkét évnyi differenzia volt közöttük és szerelemből ment végbe frigyök ezelőtt két évvel a székes-egyházban a közönség tömeges részvétele mellett, mert mint egyformán ünnepelet lények, általános tiszteletnek örvendtek mind a ketten. Boldogabb embereket képzelni sem lehetett náluknál; olyanok voltak, mint két bohó gyermek, kik mosolyogva akarják megtenni az élet rögös utain könnyed léptekkel azt az utat, mely az élet-tapasztaláshoz vezet.

A kezdet könnyű volt, de szomorú a vég!

A szép asszony fiatal és tapasztalatlan volt, azonfelül egy kissé hiu is, mi igen jól áll néha az asszonyoknak. Nem lehet csodálkozni azon, hogy Iza szerette, ha a férfivilág tömjénezett szépségének és elhalmozta őt ünnepelettel mindenemü jelével. Izának jól esett, ha az utcán megjelenve, mindannyiszor akadt kísérvője, ki őt türelmesen mulattatva, elkísérje utja végcéljához. Bár a szép asszony viselkedéséhez kétség sem férhetett, a rossz nyelvek, melyek ilyen esetben fényesen szoktak működni, apró,

kedves labdacsokhöz hasonló adagokban tudtul adták a férjnek is neje illetén viselkedését. Oláh Péter imádtá a feleséget a komoly, meglett gondolkozású férfiú nem szenvedélyes, de higgadt érzelmével, de másrészt féltette, mint egyetlen kincsét.

Eleinte ilyen beszélgetés folyt le közöttük:

— Lássá, édes, viselete feltűnő kezd lenni, az emberek beszélgetni kezdenek — ugyan hagyjon fel az udvaroltatásával! . . .

Iza síva fakadt, de megfogadta az ő édes urának, hogy ezentul másképp fog tenni. De hát Istenem! bizony az nem történt meg. Aztán Péter egész komolyan így szólt az asszonyhoz:

— Iza, ezennel megtiltom neked, hogy oly kaczerkodást üzz, mely szó-beszédre adhat okot, mert akkor nekem is azt kell hinnem, hogy . . .

Nem fejezte be, de Iza észrevette a sértés szándékát és zokogva kezdett el duzzogni és aztán ez időtől kezdve a szerelem illuzórius levegőjében lassanként kifejldött az a gondolat, hogy kölcsonösen elválának, mert így ez az élet mindkettőjükre módfelett alkalmatlan, sőt Iza szavai szerint a halál is jobb ennél az életmódnál.

És elváltak egymástól, mint két ellenség, noha szívök mélyében ott szunnyadozott az egymás iránti szeretet lángja.

A magyar dal.

(—) A magyar hazafiság felébresztésére és ébrentartására alig hangzott el még életrevalóbb és üdvösebb indítvány, mint a közeli napokban. Egy derek fővárosi tanár ugyanis azzal az indítvánnyal állott elő, hogy a községek tanítói és jegyzői alakítsanak dalárdákat helységeikben, s azoknak fentartásáról gondoskodják a közoktatásügyi kormány támogatása.

Hogy a közoktatásügyi kormány lelkesedéssel fogja felkarolni és életre hívni az ügyet, ahhoz még csak kétség sem férhet, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy annak élén oly magas gondolkodású, fenkölt szellemű férfiú áll, mint dr. Wlassics Gyula kultuszminiszter.

Nem merünk kételkedni abban, hogy a hazafias érzés ápolásában előre talán ki sem számítható jótékony hatásv dalárdák létesítésének kontemplált faktorai, a községi tanítók, — kik különösen a kisebb városokban az értelmiségnek úgy szólván magvát képezik, — ne tudnának felemelkedni magasztos hivatásuk piedestáljára, s ne töltenék be szívvel-lelélekkel, hazafias lelkesütségük teljes odaadásával azt a nemzeti missziót, melyet ezen üdvös eszme számukra újabban kijelöl.

Mert ezen eszme megvalósításával, szerencsés keresztülvitelével hazafias missziót teljesítenek a szó valódi és nemes értelmében.

A magyar dal sok esetben össze sem hasonlítható más nemzetek dalával, mert azokhoz képest legtöbb esetben valóságos ima az. Nem az üres, léha pajzanság, hanem mély érzelmek, elfojtott sóhajok, sokat szenvedett hazánk világtörténelmi eseményei keinek szárvya dal alakjában a magyar ember ajakáról, féltékenyen őrizve és hirdetve az ezeréves nemzet dicsőségét, megmentve nagy fiának babérjait az elhervadástól.

Szóval a magyar dalfüzér valóságos történelme nemzetünknek, s ha valaha mind

Egy év óta kerülték egymást makacs megátalkodottsággal, s bár mindkettőjük szilárd kívánsága volt a hazasság felbontása, mégis az ellen mindenféle okokat, akadályokat gördítettek leleményes ézszerüséggel, úgy, hogy válopörük ki tudja meddig elhúzódhatott volna.

Iza úgy élt anyjával, mint egy szent, és felhagyva kaczer viseletével, órákat sirt szobájában, de női makacs lelke nem engedett. Ha néha találkoztak egymással az utcán, hidegen üdvözöltek egymást, jóllehet, ha szívükbe tekintettek volna, másképp cselekedtek volna.

Péter eleinte a zajos mulatozásokban keresett szórakozást, de bizony nem sokáig élvezte azt, meguntá a garçon-élet egyhangu ürességét és a léhaságokat és fájó szívvel gondolt vissza a lakásában átélt napok érzelemgazdag szünpompájára. A múlt, az édes múlt, nem hagyta nyugodni, hiszen tudta jól, hogy a felesége szereti és még csak nem is bünös; de férfias büszkeségét sértette az a körülmény, hogy a felesége elhagyta és most neki kellene visszatérnie újból.

Sokszor busan határozta el, hogy megkérleli Izát, hiszen jól tudta az édes anyjától, hogy az siratva emlegeti és még mindig szereti. Valahányszor találkoztak egymással, oda akart lépni mellé e szavakkal:

levesznének írott történelmi reliquiáink, vagy rosszakaratú kezek megkísérelnék azokat meghamisítani, — újra összeállíthatók volna azok a magyar nép ajkán született, szájról-szájra tovább adott dalokból.

Nem is kell távoli időkre visszafutni a példa bizonyosságáért; ott van a magyar hazafiság egyik legdícsőbb kora: a Rákóczykor. Vajjon képes lenne-e történetíró a lángész és lánglélek bármily megközelíthetetlen képességeivel is élethűen megrajzolni ezt a világtörténelemben is páratlanul álló heroikus korszakot, ha leghitelesebb, legmegbízhatóbb kutforrásokul nem az örökbecsű kurucznotákat használna?

Az eltiprott szabadság visszavívásában oly hosszú időközön át mártíromságot szenvedett honfi-kebel méla keserveit, elfojtott sóhajait nem a történetíró annálesei örökítették meg, hanem azok a megható kurucznoták, melyeknek zsolozsmaszerű akkordjai szívek mélyéből fakadtak, s szívek mélyébe nyilaltak.

Imák voltak ezek a dalok, még pedig valószínű példaképei a krisztusi türelmességeknek, mert azokban a jó kurucz még ellen-ségeiért, a labanczokért, is imádkozott, könyörögve a magyarok hatalmas Istenéhez, hogy ne pusztítsa el a föld színéről a labanczokat, mert akkor mit pusztítanának a — kuruczok?

Ott van a legutolsó lezajlott szabadságharcunk. Nem találunk a világtörténelemben oly eszaki urkát, vagy királyi parancsot, mely oly lelkesedéssel és halált megvető elszántsággal tudott volna hazája védelmére egy egész nemzetet csatasíkra állítani, mint az a honfiszívekre oly kimagyarázhatlan átalakító hatással bíró dal: „Kossuth Lajos azt üzenete . . .” mely a felénkbeli hőst, a hősből félisteneket teremtett.

Majd jött az elnyomatás szomorú kora. A nemzet visszafojtott keserve, — el levén konfiskálva a természet örök joga is: a szabad szó. — ismét csak dalokban nyerhetett, bár rejtett, kifejezést.

A hazafias érzést akkor, különösen a vi-

— Iza, szeretlek, jér vissza hozzám!

De ajkán megfagyott a szó.

És ma a megváltó Jézus szent föltámadási ünnepén, a tolongó sokaságban, a harangok bugása közepette Iza egyszerre csak észreveszi mellette az urát, czilinderet védőleg tartva a ragyogó napsugarak ellen.

Egymásra néztek, tekintetük találkozott egymással, a férfi pillantásában néma, áhitatos kérelem, az asszonyban vallásos megadás és bocsánat csillant meg.

Péter oda lépett Iza mellé és szótalanul fogta meg keztyűs kis kezét és erősen megszorította. A férfi érezte, hogy az asszony szintén viszonzta e kézszorítást.

E pillanatban a szentséget újra felmutatták, a minisztránsok cseppet, a közönség letérdelt, a katonák sortüzet adtak.

Péter és Iza is letérdelve, buzgó hála-imát zengtek el.

Aztán újra fölesendült a szívhez szóló áhitatos dal:

„Feltámadott Krisztus e napon.
Halleluja . . .”

De a két lélek szívében is feltámadott az egymás iránti szerelem mellett a bizalom egy jobb jövő reményével.

déki városokban, a dalárdák tartották ébren és ápolták honfiai aggodalmak közepett egy jobb jövő reményében. Tagjai nagyobb részt egymás lakásán bujtak össze, s többnyire poharazás közt mintegy lopva, halkán dúdolták el azokat az eltiltott és halálra üldözött hazafias notákat. Sőt rejtett, de a célzást világosan sejtethető alakban, allegóriákban szólottak a nemzet lautosai is a kesergő honfiakhoz; s úgy biztatták egymást is a dalolásra, mint csicsergő madár a kicsinyeit:

„Fiaim, csak énekeljétek!”

Azóta szabad lett a szó, s dalárdáink zengik is szabadon a múlt idők mélabus dalait, szomorúan bus emlékeit.

De nem mindenütt. Nem csak kisebb, de nagyobb városok is dalárdák nélkül vannak, nem ugyan azért, mintha a lelkes tagok hiányoznának, mert a nemes dalnak mindenütt vannak kedvelői, hanem azért, mert nincsenek alkalmas vezetők.

Ezen az élelken érzett hiányon óhajtat segíteni az említett indítvány, kijelölve a dalárdák szervezői- és vezetőiül a községek tanítóit, kik tudvalevőleg már a képezdében zenésmeretekre tesznek szert és így képesek a dalárdák szakszerű vezetésére is.

Ezek a dalárdák mindenütt a széles hazában, de kiváltképpen a nemzetiségek lakta vidékeken áldásos missziót fognak teljesíteni. A magyar nyelvet már úgy is beszéli mindenütt a nemzetiségek ifjabb generációja, dalos ajka hadd rebegje tehát a dalárdákban zsolozsmaszerű áhitattal azt is:

„Isten áldd meg a magyart!”

Azokra az esetleges ellenvetésekre vagy kétkedésekre, hogy a nemzetiségi, de még a törzsgyökeres magyar nép sem fogja vagy nem tudja betanulni a dalok harmónikus szolamait, — örvéndetes czáfolatot nyujtanak a közelmúlt eseményei. A lezajlott ezredéves kiállítás idejében nem egyszer ragadt bámulatra még zeneszerzőket is az a szabatos és összevágó előadás, melylyel egyes felránduló földműves csoportok dalárdái négyes dallamokban, s nagyobb részt kótából előadták a legnehezebb menetű dalokat is, legtöbbször tanítóik betanítása folytán, s vezetése alatt.

Ott voltak a nemzetiségi csoportok is, melyek szintén produkáltak mindig valamit, vagy hazafias magyar dalokat énekeltek, vagy ha nem tudtak magyarul, legalább rezes bandájukkal fuvatták el azokat. Mily megható jelenet volt például az, midőn néhány száz felvidéki tot felállva, levett kalappal, a lelkesedéstől kipirult arcaival s a magyar nemzet Génuszától mintegy megihletve hallgatta, amint a saját rezes bandája igazán szívekbe nyiláló hangon fujta:

„Hazádnak rendületlenül légy hive, oh magyar!”

Csak egy kevés jó akarat kell tehát, hogy a felvetett eszme mielőbb megtestesüljön. A termékeny talaj megvan, csak a jó magvat kell mielőbb elhítenni, s gondos kezek ápolása mellett a mag sudarrá szökölhet mihamarabb.

És ha majd az az idegen ajku, más nemzetiségű napról-napra hazafias magyar dalokat fog énekelni dalárdájában, mihamarabb szívébe is fog vésődni az az ajkáról elhangzott dal: „A nagy világon e kívül nincsen számodra hely.”

Adja az ég, hogy úgy legyen!

Levelezés.

Magyar-Igen, 1897. ápril 13.

Közömbös dolog ugyan az igen tisztelt szerkesztő urra nevezve, de mégis azzal kezdem meg leveletemet, hogy én almomban igen gyakran repülni szoktam. Bár csak ez egyszer imettem is tudnék repülni?!

Vajjon miért? kérdezi talán az igen tisztelt szerkesztő ur... Megmondom hát. Azért, mert itt Magyar-Igenben jelenleg sár-tenger van. Olyan sár-tenger, amelyet még Noé apánk se látott, midőn az özönvíz után bárkájából kilépett és az Ararat hegyéről az elázott völgyekbe leszállott volt.

Mint a levágott szárnyu madárnak a vízben, úgy kell itt az embernek lebzselni a sárban. Bár csak repülni tudnék most, vagy legalább annyira haladt volna a magyar népművelés, hogy falábat gyártatnának itt. Egy pár falábat beh szívesen kibérelnek most!

Én mint a sorozó-bizottsággal időző idegen jaidulok fel így, s épen ilyformán jajgatnak a többiek is, akik ebben a „környülállásban” leledznek itt.

Szeretjük ugyan a nagy szabad természetet, de bizony csak kenyur ökelme. Ime, szépecskén elkövette velünk szemben azt a zsarnokságot, hogy fogságra vetett bennünket. Mint a ketreczbe került vad, úgy vagyunk kénytelenek szobánkban heverni, vagy föl-alá járkálni, csak e kettőre nézve lévén szabad választásunk. Megpróbáltam vagy kétszer kilépni a kapun, de nem mertem kockáztatni az életemet, mert meggondoltam, hogy sárba fuladni igazán nem szép halál — nem.

Azonban, meggyugtására azoknak, akiket a mi sorsunk talán érdekel, sítetek kijelenteni, hogy helyzetünk még sem kétségbeesztő, legkevésbé sem. Itt Magyar-Igenben egy félisten is lakik ám, ki az idevetődött idegeneken előszeretettel szokott segíteni. Ez a félisten a természeti erők némelyikének parancsolni tud és arra kényszeríti azokat, hogy a szükségben segítségül ajánlkozzanak az embereknek. És ezen természeti erők csakugyan úgy közreműködnek, hogy, ha az utczán kiint is vagyunk, lábaink a sár-tengerbe bele nem süppednek. Ugy-e, hogy ez isteni dolog?

Hát ez úgy történik, hogy az említett hatalmas ur minket mindennap ebédre és vacsorára magához hív, s hogy ne merüljünk a sár-tengerbe, fogaton — egyik természeti erő — visz el a házához. Mikor pedig a házához vagyunk, a másik természeti erőt a legfinomabb hegyaljai különlegesség alakjában vendégszeretőleg öntögeti poharainkba, mely spiritualis erő mig egyfelől jó kedvünket fokozza magasra, másfelől mint valami Ballion captivval bánik velünk, s így, midőn vacsora után szálásunkra térünk, csak a lábunk hegye s az is csak alig érinti a földet. Ime, a boru tömkelegében mily csillogó fénypont varázsütésre!

E sok jóért azt kívánjuk, hogy a magasságbeli Főisten úgy áldja meg a magyar népet, hogy az említett természeti erők — szép paripák s jó bor — istállójába és pinczéjébe minél nagyobb quantumot rekeszthessen be.

Egy alkalmi vendég.

Az „Alsófehérvármegyei gazd. egyesület” közös csikólegelő-szabályzata.

I. A gazdasági egyesület kötelezettségei.

1. Fűvel és vízzel ellátott legelőt szolgáltatni.

2. A csikóménés éjjeli tanyájánál a csikós-lak melletti tágas, bekerített udvar szolgál, melyben egy fedett, de oldalt nyitott felszer van elhelyezve.

3. A szükséges számú pásztort (csikósgazdát és bojtárját) a gazdasági egyesület fizeti és a legeltetés közös ügyeinek teljes intézését az elnök, első és második alelnök és az igazgatóság intézeti az egyesületi titkár útján, jogosítottak azonban a csikók tulajdonosai, hogy a csikós gazdánál elhelyezett panaszkönyvbe esetleges észrevételeiket bejegyezzék.

4. A gazdasági egyesület szerződéses viszonyba lép a Nagy-Enyeden lakó állatorvossal, ki hetenként legalább egyszer a legelőn csikószemlélet fog tartani, sőt ha a szükség megkívánja, gyakrabban is, hol a csikóménést megvizsgálja, és az esetleg szükséges gyógykezelést külön díj felszámítása nélkül fogja eszközölni. Az állatorvosnak kötelessége lesz a csikók patáinak gondozását (az u. n. körmozgást) — a szükséghez képest — a legeltetési idény alatt eszközölni.

5. A legeltetési idény kezdetét és végét — tekintettel az időjárásra — a gazdasági egyesület állapítja meg. Általánosságban, a vármegyei gazdaközönség tájékoztatása végett, a legeltetési idény május hó 1-től november hó 1-ig állapíttatik meg.

6. A legelőn előfordulható véletlen és elemi csapásokból származható károkért az egyesület felelősséget nem vállal.

7. A gazdasági egyesület jogosítva van: gyanus, beteg, vagy túlságosan gyenge csikókat a felvétel alkalmával visszautasítani.

8. A gazdasági egyesület a szükséges sőt külön díj felszámítása nélkül szolgáltatja.

9. A legelőre csakis 1, 2, 3, esetleg 4 éves csikók vétetnek fel, még pedig herelték és kanczák. Ménésikó a legelőről feltétlenül kizáratik. Csikós kanczák felvétele csak azon nem remélt esetben engedélyeztetik, ha elegendő csikó nem lenne a vármegye területéről bejelentve, azonban ezek, valamint csikójukért semminemű felelősséget nem vállal az egyesület. Kolompós kanczát az egyesület fog tartani a csikóménés között.

10. A gazdasági egyesület lehetőleg oda fog hatni, hogy az állami csikótelepek vásárló bizottsága a csikótelepen megjelenjen. Ezek megjelenésének időpontját a csikótulajdonosokkal I. lapon közölni fogja, valamint a helybeli hírlap útján is.

II. A csikótulajdonosok kötelezettségei.

1. A csikólegelőre előzetes bejelentés történik, ez azonban csakis a bejelentés évére kötelező; de ezen évre a bejelentő csikótulajdonos az évi díjat fizetni köteles.

2. A csikólegelőre bejelentett állat legeltetési díja egy évi legeltetési idényre szól, tekintet nélkül arra, hogy a csikótulajdonos igénybe veszi-e az egész legeltetési jogát.

3. Adás-vevés (csere) esetében a 2-ik pontban mondottak irányadók, jogában áll azonban az eladott csikó helyett másikat adni a legelőre. Ily esetekben a csere a titkárságnál előre — legalább 8 nappal — bejelentendő, hogy a titkárság által kijelölt időben a csere eszközölhető legyen, állatorvosi szemle mellett.

4. Egy darab csikó után, egy évi legeltetési idényre, egyesületi tag 12 forintot, nem egyesületi tag 15 forintot fizet, mely összeg egyik fele a legelőre hozatalkor, másik fele pedig őszi, a csikó elvitelekor fizetendő. A hátralekos díjak közigazgatási végrehajtás útján felhajthatók.

A gazdasági egyesületnek jogában áll, egy darab csikó után fizetendő évi legeltetés díj-összeget évről-évre megváltoztatni.

5. A legelőre vezetés és a csikók átvétele előre meghatározott napon fog történni, mely időpont a csikótulajdonosokkal előre fog közöltetni.

Őszszel szintén tudatva lesz a csikótulajdonosokkal azon időpont, melyen belől a tulajdonosok csikóikat tartoznak átvenni.

Mindkét előre jelzett időpontnak pontos betartására — saját érdekében — a csikótulajdonosok felkértenek.

6. Állatorvosi szemle nélkül soha, egyetlen csikó sem vehető fel a legelőre.

7. Azon esetben, ha a csikók valamelyike a legeltetési idény alatt gyógykezelést igényelne, ez esetben a gyógyszer árát a tulajdonos a csikók átvételekor megtéríteni köteles az egyesületnek.

A gyógykezelés díjtalan, és a beteg állat lehetőleg a többitől elkülönítve fog kezeltetni. A beteg csikók tulajdonosai levelben értesítve lesznek a titkárság által.

III. Felvétel és legeltetés körüli szabályok.

1. A legeltetés átvétele csakis a legelő állatorvosának egészségi szempontból bejegyző nyilatkozata, és a legeltetési bér felének ott a helyszínen való lefizetése mellett történhet. A lefizetett legeltetési berről nyugta fog adatni.

2. Átvételkor a csikók első bal patájára folyó szám lesz sütve, a könnyebb felismerhetőség céljából, mely szám, a csikó leírása, a tulajdonos neve és lakhelye a nyilvántartási könyvbe lesz bevezetendő.

3. A legelő 3—4 részletben legeltendő.

4. Itatás a létező csermely- és kutnál naponta 3-szor eszközözendő. Az itató vályuban időnként felfrissített víz állandóan tartandó.

5. A csikók reggeltől estig a legelőn tartandók, éjjelre a csikóslak melletti zart helyre hajthatók. A csikós-gazda és bojtárja nappal mindketten, éjjel felváltva egyikök a csikók mellett marad.

6. Minden tulajdonos a legelőn lévő csikóját bármikor megtekintheti, és esetleges észrevételét a csikósgazda lakásán elhelyezett panaszkönyvbe bejegyezheti; de észrevételeit levél útján az egyesület elnökségével is közölheti.

Direkt rendeletek adására a csikóslak szemben a csikótulajdonosoknak joga nincs.

7. Egy legeltetési idényre felveendő csikók számát az egyesület elnöke és igazgatósága állapítja meg.

Az alsófehérvármegyei gazdasági egyesületnek Nagy-Enyeden, 1897. évi márczius 27-én tartott választmányi gyűléséből.

Zeyk Dániel, főispán, gazd. egyes. elnök
Székelyhidy Viktor, gazd. egyes. titkár.

Vegyes hírek.

— **Tisztelt olvasó-közönségünknek boldog ünneplést kívánunk!**

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Butyka Róza okleveles kisdédvönöt a verespataki állami kisdédvönökhöz kisdédvönövé nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter Arz Albert beszercezi kir. törvényszéki aljegyzőt az abrudbányai kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Legfelsőbb elismerés.** Kovács Gyula polgármesternek, a kiállítás helyi bizottsága elnökének, a következő legfelsőbb elismerést tartalmazó miniszteri leirat küldetett:

43585. sz. Nagyságos Kovács Gyula urnak, Nagy-Enyed város polgármesterének, Nagy-Enyeden. Ő cs. és apost. kir. Felsege Bécsben m. e. december hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározásával a kiállítási helyi bizottságoknak az 1896-iki ezredéves országos kiállítás körül kifejtett kiváló működésükért legfelsőbb elismerését kifejezni méltóztatott. Midőn erről szerencsém van nagyságodat, mint a nagyenyedi helyi bizottság buzgó elnökét, örvendetes tudomásul értesíteni, egyttal őszinte köszönetemet fejezem ki nagyságodnak azon hazafias működéséért, amelyet ezen bizottságnak a kiállítás érdekében kifejtenei szives volt. Budapesten, 1897. évi január hó 31-én. Br. Dániel s. k.

— **A hálás kegyelet** érzelmeit nagyon szépen kívánja kifejezni ifj. Kovrig Tivadar ur nagybátyja néhai Kovrig Tivadar emléke iránt azzal, hogy a most rendezés alá kerülő r. kath. temetőben egy díszes kápolnát fog építtetni. A kápolna alsó részében sírbolt lesz a boldog emlékü Kovrig Tivadar és neje részére, a felső rész pedig arra szolgál, hogy a városi közönség oda helyezhesse el halottait elfemetett végett, mely nemes tettével valóban lekötelezi városunkat, különösen a r. kath. hitközséget.

— **A szegények öröme.** Néhai Kovrig Tivadar örökösei, ifj. Kovrig Tivadar miniszteri műépítészeti főmérnök és Kovrig János birtokos, kegyeletes érzelmeiktől vezetettve, négyszáz forintot utalványoztak Müller Mihály megyei, tiszti főügyész, végrendeleti végrehajtó útján Nagy-Enyed város polgármesteréhez azon kéressel, hogy ez összeget a segélyre méltó városi szegények között a husvétünnepre ossza ki. A nemes tett önmagában viseli a dícséretet. Csak arra kellene egyttal figyelmeztetni a szép adományban részesülőket, hogy midőn valódi, keresztényi szeretetből eredő segélyt nyerne, örömlüknek és hálaüknek igaz szívből fakadóan adjanak kifejezést vallásos kötelességeik buzgó teljesítése által.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** A nagyenyedi ev. ref. egyházmegye Nagy-Enyeden, a város ház dísztermében f. évi ápril 22-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

— **Házi mulatság.** Fényes és jó kedvben, hangulatban kitünően sikerült házi mulatság folyt le e hónap 10-én Tóth Miklós arvaszéki elnök ur vendégszerető házában, melyről tudósításunk lapunk előbbi számából tér szűke miatt kimaradt. Összegyűltek azok, kik a lefolyt téli szezon alatt egymás társaságában oly jól érezve magukat, buzgó kedvelőül állottak be a táncsport lelkesítő hatásának. A fiatalság fáradhatatlan hévvel és kedvvel táncolt bele a késő reggeli órákba és mikor vége volt, minden résztvevőnek arcára kiült a szálnálkozás pirja, de azzal a vigasztaló tudattal távoztak az arvaszéki elnök ur házából, hogy rövid idő múltán az újra való viszontlátásra. A háziasszony ó nagysága fáradhatatlan vendégszerető szivessége lekötelezte mindazokat, akik az ő igazi hamisítatlan magyaros fogadtatását élvezték. A jelen volt táncosnókat sikerült a következőkben fel-

jegyezni:
Müller Id
tild, Szilá
zsáné.

— **Szi**
igazgató
melynek
Geczy
Derek
ördög”,
jai, husv
sajt, és p
teletből,
nagy sí
ezimű I
melyben
nyílik te
bérletfol
riana”, a
világhírű
a nálun
dnyé M
a főváro
gadta és
fog ara
tásos da
miatt s

— **Az**
tár rés
mult hó
üzlettel
hogy k
törleszt
nak be
nyerem
tése ut
vező s
kinek

— **I**
naeun
tól egy
hagyd
talan c
ne me
és ebl
eddig
teleks
ból v
és hős
tiek e
kik
előttü
sürűe
önző
humo
konsz
építő
meste
banko
teszu
háron
tetbe
leti
legha
„A l
igen
mag;
az „
meg
világ
Szel
olya
kala
nyes
Edu
nye
lönk
kell
ros
köt

jegyezni: Folyovics Anna, Kovács Mariska, Müller Ida és Irén, Reinbold Ella és Klótdild, Szilágyi Gizella, Tóth Irén és özv. Józsa né.

— **Színházi hírek.** Bokody Antal színgazgató kitűnően szervezett társulatával, melynek két jeles és elismert színmű-író: Géczy István, a „Gyimesi vadvirág”, és Dereki Antal, a „Buzavirág”, „Eleven ördög”, „Napraforgó” stb. szerzői is tagjai, husvét vasárnapján kezdi meg előadásait, és pedig, a berlő közönség iránti tiszteletből, első előadásul is a fővárosban oly nagy sikert aratott „Gyimesi vadvirág” című pályanyertes népszínművet adatja, melyben az egész személyzetnek alkalma nyílik tehetségét bemutatni. Kedden szintén bérletfolyamban adatik itt először „Mariana”, a hírneves spanyol író, Echegaray világhírű színműve, melynek czimszerepét a nálunk közkedveltségnek örvendő Bokodyné Máté Rózsa fogja játszani. A darabot a fővárosi sajtó osztatlan elismeréssel fogadta és hisszük, hogy nálunk is teljes sikert fog aratni. Verő György nagyszabású kiállításos darabja, az „Ezer év”, az előkészületek miatt szombatra halasztatott.

— **Az erdélyi bank** és takarékpénztár részvénytársaság Kolozsvárt az általa mult hóban bevezetett sorsjegy-részletfizetési üzlettel lehetővé teszi mindenkinek azt, hogy kis havi összegek, esetleg 1—2 frtos törlesztések mellett is, sorsjegyeket magának beszeressen, s ezen sorsjegyekre eső nyeremények már az első 2 részlet befizetése után magát a vevőt illetik. Ezen kedvező sorsjegyvásárlási alkalmat mindenkinek melegen figyelmébe ajánlhatjuk.

— **Jókai Mór új kötete.** Az „Athenaeum Olvasótára” sorozatában Jókai Mór-tól egy új kötet jelent meg, címe: „Ne hagyj magad! és egyéb elbeszélések.” Nincs talán olyan életviszony, amelyből Jókai Mór ne merített volna már tárgyat regényeihez és ebben mégis egy új forrást nyitott; egy eddig teljesen ismeretlen terről, a fővárosi telekspekuláció, e legmodernebb életviszonyból vette a „Ne hagyj magad” tárgyat és hőseit. Eppen ezért oly údek, oly eredetiek ezek a közöttünk élő fővárosi alakok, kik most mint regényhősök vonulnak fel előttünk, habár a mindennapi életben oly sűrűn találkozunk velük. Ezeket a rideg, önző jellemeket Jókai Mór kiapadhatatlan humorral rajzolja meg, sőt még bizonyos rokonszenvet érzünk a magát teljesen agyonépítő és agyonspekuláló becsületes hentesmester iránt, kit az ugynevezett házépítő bankok és nagyzó családja, fényűző leánya tesznek tönkre. Ezen kívül Jókainak még három apróbb elbeszélése van ebben a kötetben, u. m.: „A jedikulai rab” és a „Kelti regék”, Jókai ragyogó phantasiájának leghálásabb teréről, a törökvilágból merítve. „A boszniai huszárkaland”-ban pedig egy igen kedves és vonzó adomát mond el egy magyar huszártiszt naplójából. — Ugyancsak az „Athenaeum Olvasótárában” most jelent meg Edwardes Anna „A kalandornő” című világhírű regénye, melyet angol eredetiből Székely Irén fordított magyarra és pedig olyan sikerülten, hogy ennek a nagyvilági kalandornőnek eredetijére csupán szövevényes életviszonyaiból ismertünk rá, melyet Edwardes Anna oly kifogyhatatlan leleményességgel szokott fenni hősei körül. Különben majdnem eredeti magyar regénynek kellene tartanunk ezt a zamatosan magyaros fordítást. Egyes kötet ára diszes vászonkötésben 50 kr.

— **Két új zenemű** jelent meg a buda-

pesti Klökner Ede zenemű-kiadó czeg kiadásában. Az egyik: Id. Ábrányi Kornél, az ép jubiláló ösz mesternek legújabb, egyuttal legsikerültebb műve, a „8-dik magyar ábránd”. „Nem gondol a lány magában egyebet”, „Ha meghalok, csillag leszen belőlem” és „Kis szekeres, nagy szekeres” kedvelt magyar dalok felett. Ábrányi magyar ábrándjai általánosan nagyon kedveltek, amelyek mindannyiját a hamisítatlan nemzeti szellem, a legkiválóbb izlés és gondos kidolgozás jellemzi. E „8-dik magyar ábrándja” azonban különösen a három legszébb magyar dal feldolgozása által a legsikerültebb szerzeménye a gazdagon buzógó dallam-ere és költői ihlettség tekintetében még mindig fiatal mesternek. Ára 1 frt 50 kr. A másik Yoon Ch.-nak „Aurora pas de quatre” című angol négyes tánca, mely bájos, behelzélő dallamossága és Yoon tánczeit általán jellemző pikáns harmónizációjával az éppen divatban levő táncnak legsikerültebb zongora-kiadása. Ára 75 kr. Mindkettő fentemlített kiadói hivatalból rendelhető meg.

— **Zola a Panamáról.** A Panama-ügy legújabb fázisáról, a maga sajátos, tulzó modorában, a naturalizmus nagy mestere is nyilatkozott. Az, amit mondott, ugy hangzik, mintha csak valamelyik nagy regényéből idézte volna. „Vesztség és idiotizmus az”, így kiáltott föl a mester, „ami most körülöttünk tombol. Ós idő óta a kolbász csücskével csalogatták az embereket, de a monarchiában fiascót a Panama se csinált volna. Lárma nélkül takarították volna el a halottakat, a mostani nagy lármát pedig csak a köztársasági oktalanság csinálta. Kétségtelen, hogy Suez se volt tisztább Panamánál. A buta köztársaság uralma alatt kell élni hogy ne tudja az ember, hogy az ilyen piszkosságok bármily kormányforma alatt előfordulhatnak. Egy zsarok mindent elfojtott, spongyával eltörülte volna. De mi Európa szemeláttára mostuk ki szemyesüket. A vád alá helyezett képviselőket egyenként, ez az én nézetem, fenyves fölmentéssel fogják rehabilitálni.”

Apróságok.

Egy vers, meg egy revolver.

— Szerkesztőségi jelenet. —

A szerkesztőségben csak honszerelmünk és mécsvilágunk égett; ez az utóbbi — fájdalom — már alvófelben volt.

Komorán és hidegen néztem a cigarettám karikázó füstjét s csapongó fantáziám keresztül nyargalta a nagy égboltot a zenittől a nadírig.

Kopognak az ajtón.

— Tessék!

Egy ur lépett be, s anélkül, hogy figyelmere is méltatott volna, hanyagul dobta el magát az ottománon.

Elővette a szivartárczáját és megkínálta saját külön személyét egy garasos szivarral. Én egy lesújtó tekintettel mértem végig s cigarettáztam tovább.

Igy telt el egy perc, majd kettő. A harmadikban megszólalt az ismeretlen:

— Én lapunk olvasója vagyok!

— Örülök a szerencsének. — Feleltem én.

— Én nem örülök! — Felelte ő.

— És miért? — Kérdém én.

— Azért! — Felelte ő.

Kezdettem a dolgot nem érteni.

— Lapunk olvasója! — szólított meg a torzonborz urat. — Mivel lehetek szolgálatára?

— Egyszerű az egész — felelte ő s fürgén, mint egy afrikai majom, pattant fel az ottománról.

— Tessék! És e szóval egy 23 felvonásos tragédiát, még egy verset tett elébem, míg maga elé egy töltött revolvert.

A vers rossz, leírhatatlan rossz volt, a revolver azonban jó.

Három??? is röpült az arcomra.

— Tessék közölni ezt a verset, és ezt a huszonhárom felvonásos tragédiát!

— Szívesen — feleltem én. — Természetesen hirdetés gyanánt méltóztatik?

Az ismeretlen a mellemnek szegezte a revolvert.

— Nem, uram! A verset és a tragédiát a vezércikkben kérem közölni.

— Az nem lehet! — Feleltem angolos hidegvérrel.

— Helyes! — felelte ő, — vegye ön akkor tudomásul, hogy lelövöm — s véstjóslo mozdulatokkal kezdé a revolverben rendezni a patronokat.

— Közlí, uram, a verset lapunk jövő számában, vagy nem? Egy . . . kettő . . .

— Eszembe jutott egy mentő gondolat.

— Igen!

— Becsületszavára fogadja?

— Becsületszavamra! Hanem a tragédiát akkorra hagyjuk, mikor majd szeretett lapunk 365 oldalnyi terjedelemben jelenik meg.

— Jó! — felelte a revolveres ur — egyelőre megelégszem a vers közlésével is. Tehát becsületszavára megjelenik a vers?

— Becsületszavamra!

Az ismeretlen eltette a revolvert, rágyújtott egy másik garasos szivarra, udvariasan köszönt, ajánlotta magát és ruganyos léptekkel hagyta el a redakciót.

És, mi tisztelt közönség, engedve fizikai kényszer által kicsikart becsületszavunknak, a verset közöljük. Ime, tessék:

A címe:

Az igaz szerelem, vagy nincs többé kopasz fej.

Oh, ha volna szíved
Levélpapír, Berta,
És az enyim hozzá
Virágos koperta,
Mily jó volna Berta:
Papír és koperta!

Más:

Nem ragyog már csillag a nagy égen,
Leharapta az angyalom régen,
Mert a babám reggelire, délre,
Vízitelni felyargal az égre!

Ismét más:

Fütyül a szél
Mert itt a tél . . .
Nem volna tél,
Nem volna szél!

Bimbó Laczi,
a haza vándor lantosa
és nemzeti színű költője.

Hát, uram, Bimbó Laczi uram, mi eleget tettünk becsületszavunknak, sőt ime, tovább megyünk, mert 23 felvonásos tragédiáját is meg fogjuk ismertetni.

A főhős háromszor öngyilkolja magát, tizenkétszer a kutba ugrik, de csak ötször huzzák ki, mert hétszer belefutad.

Az alhős hetvenkétszer vall szerelmet s 919 hites felesége van a polgári házasság szabályai szerint.

* Ezenkívül szerepelnek népség, katonaság, polgárok és szolgák.

A közlésről azonban lemondunk, mivel erre nem adtuk becsületszavunkat, hanem felvilágosításul megjegyezzük, hogy a mai naptól kezdve három jól töltött revolvert tartunk íróasztalunkon.

Josefus.

A kerülő.

D. földbirtokos és N. képviselő párbajt vívtak, a lapok nem tudták az okát. Mi azonban földerítjük.

Egy idő óta a következő apróhirdetés volt olvasható a lapokban:

Kerülő

kerestetik egy uradalom részére.

Czim a kiadóhivatalban.

N. képviselőnek volt egy embere, akit le szeretett volna rázni a nyakáról. Elment a kiadoba és ott megtudta, hogy D. földbirtokosnak kell a kerülő. D. egyszer nagyon felültette őt, elhatározta, hogy visszaadja a kölesönt. Irt D-nek levelet.

„Kedves barátom!

Van egy kerülöm, akit meguntam, azért átengedem neked. Nagyon híven ki fog tartani melletted. Gutának hívják, engem akkor kerülgetett, amikor te megboszantottál engemet.

Válaszodat várja barátod N.”

A válasz nem maradt el. Két párbajsegéd ment másnap N-hez és D. nevében elégtételt kért.

Igy esett meg a párbaj.

Közgazdaság.**Buzánk ára az 1896-ik évben.**

A kedvetlenségnek és bizalomhiánynak azon tünetei, melyek évek során át tapasztalt együttműködésben világossá tettek a mezőgazdaság helyzetét az egész világon, még eddig nem tapasztalt erővel érvényesültek ez év első felében és a buza árat különösen az aratás közeledtével, mely a legfontosabb termelő államokban rendkívül bönök igérkezett, eddig paratlanul alacsony színvonalra nyomták le fokozatosan. A buza ára, fokozatos süllyedéssel, az aratás és eséplés idején 5 frt 50 kr átlagos árra szállott le, kiállítás nélkül a javulásra, sőt minden föltétele mellett ez állapot további rosszabbodásának. Angolországban, mely ez idő szerint, nagy mennyiségek tekintetében, egyedüli vásárlója a búzákból készült gyártmányoknak és amelynek óriási fölvevő képessége a legfontosabb tényező a buza árának nemzetközi alakulására, ugyanez időben 6 frt 50 kr körül állott a 80—81 kgr súlyú buza ára, amely ár, tekintetbe véve a 2 frtnyi fuvar költségeket tolunk odáig, itt 4 frt 50 krral szabta meg az árak azon határát, amelynél a kivitelre kilátás nyílt volna. A kereskedelem kész veszteséget látott ez alacsony árak mellett beszerzett készletén is a kereslet teljes hiánya és az árak további süllyedése folytán és valóságos aggodalmat keltett a bekövetkezendő erősebb kínálat ideje, amely az eladás lehetőségének minden aron való előidézését tette szükségessé, a piacra kerülő és elhelyezhetőnek semmi irányban sem mutatkozó nagy mennyiségek fölvetetése céljából.

De, úgy látszik, legalább egyelőre, ez volt ennek a nemzetközi bajnak legerősebb és végző kitérése, melyet nyomon követett a nem remélt, erőteljes és a bizalmat ismét fölkellett javulás.

Egy kis esőzés, amely késleltette az aratás rendszeres menetét, amely nem is annyira kárt, mint aggodalmat okozott egyelőre és amely nem a termés mennyiségét, hanem csak minőségét volt képes veszélyeztetni,

felköltötte a vételkedvet és az érdeklődést Ausztriában búzáink iránt és az érdeklődésnek első jelenségei már megváltoztatták az értékesítés viszonyait és az árképződés irányát. Azok akik pár héttel előbb az árak további alászállását akarták bevárni szükségletük fődözésével és akik az 5 frt 50 krunak megfelelő árak mellett fölhasználták készleteiket teljesen, nem merte ez árak mellett azok pótlásához fogni, sietve tettek ezt fokozatosan emelkedő árak mellett. S mint egy jelre, mozdult meg a vételkedv és újra beállott bizalom első tünetei a vásárlás kedve világszerte, hosszú idő óta példátlan mennyiségeket véve föl az egy hónappal előbb kizártnak tekintett, de most szívesen fizetett s napról-napra emelkedő árakon. Az elmúlt három hónap üzleti tevékenységének képe mutatja, hogy ezt az eredményt, amely milliókkal növelte nálunk a közbizonyosodást és amely egészségessé van hivatva tenni ismét mezőgazdasági viszonyainkat, oly tényező idézte elő, amelyivel nem számoltak sem azok, akik egyénekként, sem pedig azok, akik intézményekben keresték a kedvezőtlen viszonyok okait. Ez a tényező: a bizalom az árak iránt.

Ezt a bizalmat megingatta évek előtt a mezőgazdasági érdekeknek az a védelme, mely a mezőgazdasági termékek védvámjaiban vetett gátat ezen termékek nemzetközi szabad forgalma elé, és a míg egyfelől védni volt hivatva a bevitelre szorult államok termelését, első sorban Franciaországot és Nemetországot, addig másfelől kiszolgáltatta a természetellenes versenyviszonyoknak a kivitelre utalt államok, első sorban hazánk mezőgazdasági érdekeit. A védvámok folytán előállott viszonyok bizonytalansága s a védvámok eltörlesének a termés viszonyai által bármikor fölédizhető kérdése volt az árak iránt beállott bizalmatlanság főoka, amely bizalmatlanság további hatásában egyenlően sújtotta a világ valamennyi gabnatermelő országának érdekeit. És éppen akkor, amikor nemzetközi tanácskozások folytak arra nézve, hogy a védvámrendszer általánosítása, európai általánosságává tétele által kellene azt a hibát jóvátenni, amelyet ezen vámrendszer idézett elő, állott be esekely okokból a viszonyok azon javulása, amely, bizunk benne, meg fogja szüntetni a bajjal együtt annak okait is. A búzáink 8 frt körüli ára, ha allandósulhat, a forgalom természetes viszonyai visszatértenek jele és ezek a természetes viszonyok elemi erővel fogják megdönteni a forgalomnak akadályait, a védelemnek azon eszközeit, melyek a védelmet nem adják meg a bevitelre szorult államok termelésének, de súlyosan károsítják a kiviteli államok mezőgazdaságát úgy a forgalom akadályozása, mint a viszonyok iránti bizalom föltételeinek megszüntetése által.

Bauer Gyula.

Piaczi árak.

Nagy-Egyed, 1897. április 15.

	1 véka	1—
Buza legjobb	1	— 90
„ közészerü	„	— 80
Kétszeres legjobb	„	— 75
„ közészerü	„	— 70
Rozs legjobb	„	— 80
„ közészerü	„	— 75
Zab legjobb	„	— 50
„ közészerü	„	— 45
Kukorleza (tengeri)	1 véka	— 62
Burgonya	„	— 30
Széna legjobb	egy szekér	8.—
Szalma legjobb	„	1.50
Bikkfa 1 köbm. keresztirakás nélkül, 1 m. hosszú	„	3.50
Cserfa 1 „ „ „ „	1 „	2.50
Tölgyfa 1 „ „ „ „	1 „	3.—

	egy hektoliter	1 80
Faszén kemény	1 kilogramm	— 40
Marhahús	„	— 52
Sertéshús	„	— 72
Szalonna	„	— 80
Diznözsír	„	—
Vöröshagyma	„	—
Fokhagyma	„	—

Csarnok.

Vajda János egyetlen kiadatlan kedélyes verse.

Köruton.

Csupa öröm a stájer föld,
Hogyha rajta utazol,
Erdő, mező ilyen szép zöld*
A világon nincs sehol.

Változatos a táj képe,
Jó a hintó, jó az út;
Becsületes, jó a népe,
Csak a — himje szörnyű rút.

Tartsa Isten valamennyit,
'sz így jobb is ez talán,
Mert, mivelhogy . . . tudniillik
A stájer nő kedves ám.

Mikor még leány, kiváltképp
Arca, mint a lilium;
Hogy ez a virág milyen szép,
Igazán csak most tudom.

Hol az erdők boltozatja,
Mint egy isten-trónterem,
Nap is lopva kacintgatja,
Ily virág csak ott terem.

Szemeit oly áhitattal,
Oly szelíden emeli,
Mintha csupa imádsággal
Volnának mindig telí.

Csupa ábránd, mint az erdő,
Kenetes ajkán a hang,
Mint a völgyből égbe rengő
Mélabús, halk estharang.

Szép stájer leány a boltban,
Szívem édes kínja nagy,
Szép hazádnak te valóban
Leghívebb eszménye vagy.

Egyet mondanék, tudod mit?
— De mi haszna? oh, mi kár!
A kegyetlen kózsá sors int,
— Künn a postakocsi vár . . .

Menni kell hát . . . Isten áldjon!
Kéj-körutas végezet:
Au revoir jövő nyáron!
Addig add — fényképedet.

Rohics, 8 VIII. 1885.

Vajda János.

Ez az a kedélyes vers, amelyet a boldogult poéta írt, amikor a földi boldogság egy aranysugara belopódzott a szívébe, hogy ott gyöngéden eloszlassa a mindig borongós, ködös hangulat komor felhőit. Egy kedves, de rövid ideig tartó szerelmi kalandoska, aminő valamennyiünkkel megessik naponta, volt a szülője ennek a versnek, tizenkét éve. Más valaki talán — ha vele esik meg ez a kis kaland — tovább siklik rajta, mintha mi sem történt volna; megvallom, magam sem találnék rajta semmi följegyz-

* A stájer erdők és növényzet zöld színének elbűvölő élénksége világhírű; ettől kaptam e tartomány a „Zöld Stájer” nevet, melyet büszkén visel.

V. J.

zésre méltót. Ámde a „Nagy mogorva” az „Örökké haragos”, akiről azonban csak a be nem avatottak mondják, hogy „nőgyűlölő” volt, ennek a futó ismeretségnek az emlékéül megírta a fenti verset, amelyben fel-felcsillan az ő ritkán — eddig még egyik művében sem észlelt — humora, az egyetlen derű, amely a nagy poéta multjában szerteárad . . . Történt pedig a dolog akképpen, hogy Vajda János a rohies fürdőhelynek — ahol rendszeren egészséget keresett — egyszerre csak megfélekedett az úde levegőjéről, gyönyörű fekvéséről, szép erdejéről, mezeiről és az utját legsűrűbben ama szivaros bolt felé irányozta, amelyben egy szemrevaló fiatal stájer leányka volt az elárúsító. Nyilván a leányka szép szemei, meg úde arca volt ennek az oka, meg annak is, hogy az őszülő poéta nem egyszer megcsipkedte a leányka gömbölyű állát. . . .

Persze a leány — nem tudván, kivel van dolga — durczásan távolította el magától az öreg urat, sőt nem egyszer futott is előle, amint közeledni látta.

Történt azonban, hogy a poétának egy ugyanakkor ott nyaralt kebelbarátja, Steiger Lajos dr., a „Bp. T.” akkori zenekritikusa, aki Vajdának sok költeményét bravurosán fordította le németre, és aki a fönti versnek kegyelettel őrzött eredeti kéziratát rendelkezésemre bocsátotta, figyelmzettette a leányt, hogy az az öreg ur Magyarországnak ez idő szerint egyik legnagyobb költője. Amint ezt a leány megtudta, bizony epekedni kezdett Vajda után; szerette volna, ha minél többször oda jön, de már hiába, mert, mint ahogy a fent közölt kedves, derűs versében ő maga is mondja:

A kegyetlen kőszá sors int,

— Künn a postakocsi vár . . .

Polgár Géza.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.
Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-
gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-
gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Eladó

17 hektó ó és 10 hektó új, tisztán kezelt

BOR.

Továbbá egy igen jó karban levő

jégszekrény.

Értekezhetni idősb Kun József czuk-
rásznál Nagy-Enyeden. 1089 3—3

A t. gazdaközönség figyelmébe!

Tisztára takarított, csiraképes

vörös heremag

vetésre alkalmas:

Deutsch Adolf mag- és terménykeres-
kedőnél Gyulafehérvárt.

1091 2—4

Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság Kolozsvárt.

Elad különféle sorsjegyet havi részletfizetésre, még pedig
12, 18, 24 és 36 havi részletfizetésre.

Legközelebbi huzások:

	Főnyeremények:
1870-es magyar nyeremény-sorsjegy	frt 120.000
4 ^o /o-os „ jelzáloghitelbank-sorsjegy	50.000
1860-as államsorsjegy	60.000
Osztrák hitelsorsjegy	150.000
Magyar vöröskereszt-sorsjegy	20.000
Osztrák „ „	20.000
Bazilika sorsjegy	20.000
Olasz vöröskereszt-sorsjegy	Lira 35.000

A kamatozó sorsjegyek kamatai a megbízó félnek esnek javára.

1093 1—2

ZONGORÁK.

Kitűnő szerkezetű, szép hangzásu, magasabb igényeket teljesen
kielégítő **ZONGORÁKAT** jutányos áron kaphatni

Nagy-Enyeden Weinrich Frigyes
luth. tanítónál.

Megjegyzem, hogy én a fősulyt nem annyira a zongorák külső
kiállítására, mint azoknak kellően hangolt és praecis játékára fekte-
tem, valamint a zongorákat **kedvezményes fizetési feltételek** és
jótállás mellett árusítom. 1088 2—3.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben

csakis, mint eddig, ezentul is
Eszéken, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban készül és megrendelhető.

Szeplőket és májfoltokat,

valamint az összes

bőrtisztatálanságokat biztosan eltávolít.

1 tegely valódi Spitzer-kenőcs	35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mozsdóvíz	40 kr.
1 darab valódi Salvator szappan	50 kr.
1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 50 kr és 1 frt.	
1 tegely kézpaszta	60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beigtatott védjeggyel el van
látva, és kéretik a t. közönség csakis **DIENES**-féle eszéki kenőcsöt és
szappant kérni es elfogadni. 1086 2—12

Olcsó cseh ágytoll!

5 kl. uj, jó, fosztott, pormentes — 4 frt 80 kr.
 5 " jobb minőségű — 6 " "
 5 " hófehér puha fosztott pehely 9, 12, 15 " "
 5 " fél pehely 6, 7, 20, 9 " "
 5 " hófehér puha fosztatlan pehely 12-15 frt.
 Pehely 1.80, 2.40, 3.—, 3 frt 30 kr különként.
 Kitűnő paplanok 2 frt 30 krtól feljebb.
 A szállítás bérmentesen, utánvét mellett történik.

Felcsérés és visszavétel nincs kizárva, ha a postadíj megtérítettik.
 Megrendeléseknél kérem jól megfigyelni a címet.
Benedikt Sachsel, Klattau, 409. Böhmen.
 942 20-20

AZ iparos- és kereskedő-világ becses figyelmébe ajánljuk

„Közérdek”
 hirdetési rovatát,
 mely a lap nagy elterjedésénél fogva a legalkalmasabb hirdetések közlésére.

A hirdetési díjak a legjutányosabb árban számítottak.

Sz. 370-1897. tkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Szabó Geraszim végrehajtást szenvedő elleni 339 frt 98 kr tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén a vizaknai kir. járásbírósg területén levő Olah-Bogát

község határára fekvő 124 sz. tjkvben A + 1-17 r. sz. 97, 98, 99, 100, 467 l. 468, 469, 611, 856, 863, 934, 1368 b, 1695, 1771, 1850, 1926, 2005, 2050, 2051, 2052, 2085, 2086, 2327, 2328, 3180, 3183 hr. számú ingatlanokra az árverést 1093 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897 év május hó 7-ik napjának d. e. 10 óraja Olah-Bogát község hazánál leendő megtartása nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.
 Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-ez.

42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értekpírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-ez. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróságai előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer. venyt átszolgáltatni.
 A kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.
 Vizaknan, 1897. évi február hó 4-én.

Szentmiklósi József,
 kir. aljbíró

1092 1-1.

EGÉSZEN FRISSEN ÉRKEZETT.

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizományosunk **Bisztricsány Lajos** urhoz Nagy-Ényedre nagyobb mennyiségű

Roman és Portland cementet

küldtünk. A beocsini cement legjobbnak bizonyult minden gyártmány felett. Bizományosunk bármely allomasra a fentebbi beocsini gyártmányokból legolcsóbban szállit bármekkora mennyiséget.

Tisztelettel **BEOSINI CEMENT UNIÓ.**

Nagyenyedi bizományosunk **Bisztricsány Lajos** ur **1 frton felüli vetemény- és virágmagvak** rendelésénél **5%-ot visszafizet** a rendelőnek. A magvak jóságáról és frissességéről jót állunk.

Mauthner Ödön.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinek ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatolok, ellenben a pénzt teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdiniát és orosz halakat** jutányosan ajánlok.

Legjobb **Vermorell permetező** és külön részek is lesznek raktáromon, valamint legjobb, legerősebb **kékkő** legjutányosabban nálam szerezhető be.

Teljes tisztelettel **Bisztricsány Lajos.**

1028 9-52

Friss székely túró és csirke mindig kapható.

JÓ IZÚ CUBA-KÁVÉ KIÓJA 1.60, 2-2.10.

STEARIN GYERTYA EGY CSOMAG 35 KRAJCSZAR.

Zacherlin

hatása bámuatos! Felülmulhatatlanul öl!

biztosan és gyorsan mindennemű kártékony rovarokat, s ezért, mint a maga nemében a világon páratlan szer, híressé és milliók által keresetté lett. Ismertető jelei: 1. A lepecsélt üveg. 2. A „Zacherl” név.

Kapható a következő czégeknel:

Nagy-Ényeden: Bisztricsány Lajos.	Gyulafehérvárt: Fingerhut Jakab.	Abrudbánya: Molnár Árpád.
„ Cirner J. József.	„ Fröhlich Gyula.	Maros-Ujvár: Virág Tamás.
„ Winkler János.	„ Jakabfy Albert.	„ Mendel Izidor.
	„ Szentgyörgy Mór.	
	„ Wallentin L.	

1042 3-10